

**Sygn. akt VI Ca 860/11**

## POSTANOWIENIE

Dnia 16 lutego 2012 r.

**Sąd Okręgowy w W. VI Wydział Cywilny Rodzinny Odwoławczy**

**w składzie:**

**Przewodniczący: SSO Maria Maniecka - Tomiczek**

**Sędziowie: SA w SO Małgorzata Masiulanis (spr.)**

**SO Wanda Piasecka-Wrzosek**

**Protokolant: st. sekr. sądowy Beata Warecka**

po rozpoznaniu w dniu 16 lutego 2012 roku w W. na rozprawie sprawy

z wniosku A. M.

z udziałem Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego (...) W.

o rozstrzygnięcie czy okoliczności podane przez kier. USC uzasadniają odmowę dokonania czynności

na skutek apelacji uczestnika

od postanowienia Sądu Rejonowego dla (...) w W.

z dnia 25 października 2011 r., sygn. akt III RNs 470/11

**postanawia:**

- zmienić zaskarżone postanowienie i uznać, że okoliczności podane przez Kierownika USC (...) W. uzasadniają odmowę dokonania czynności polegającej na wydaniu zaświadczenia na podstawie art. 71 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1986 roku Prawo o aktach Stanu Cywilnego t.j.: Dz.U z 2011r., Nr 212, poz. 1264;
- zasądza od A. M. na rzecz radcy prawnego A. C. kwotę 90,00 (dziewięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.

**sygn. akt VI Ca 860/11**

## UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 25 października 2011r., Sąd Rejonowy dla (...) III Wydział Rodzinny i Nieletnich w punkcie I uznał, że okoliczności podane przez Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego (...) W. nie uzasadniają odmowy dokonania czynności to jest wydania zaświadczenia, że obywatel polski A. M. może zawrzeć małżeństwo za granicą. W punkcie II pozostawił strony przy poniesionych kosztach postępowania (k. 24).

W uzasadnieniu orzeczenia Sąd wskazał, że Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego (...) W. odmówił wydania A. M. wydania zaświadczenia na podstawie art. 7 ust. 2 pkt. 5 ustawy z dnia 29 września 1986r. Prawo o aktach stanu cywilnego w przedmiocie braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa. Stwierdzono, że powodem odmowy wydania przedmiotowego zaświadczenia był fakt wskazania przez A. M. zamiaru zawarcia związku małżeńskiego z D. O..

W piśmie z dnia 30 września 2011r., zastępca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego (...) W. wskazał, że obywatel polski może otrzymać zaświadczenie stwierdzające, że zgodnie z prawem polskim ma możliwość zawarcia związku małżeńskiego za granicą po spełnieniu przesłanek wynikających z przepisów k.r.o. Dodano, że brak okoliczności wykluczających zawarcie małżeństwa następuje przez złożenie stosownego zapewnienia, w którym wnioskodawca m. in. wymienia osobę, z którą zamierza zawrzeć związek małżeński. Podkreślono, że zgodnie z art. 18 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej małżeństwo jest to związek kobiety i mężczyzny. Zdaniem Kierownika USC wydanie żadanego zaświadczenia wnioskodawczyni stanowiłoby w przyszłości podstawę żądania wpisania takiego związku do polskich ksiąg w trybie art. 73 u.a.s.c. i tym samym sankcjonowanie na terenie kraju związku, który zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej nie jest związkiem małżeńskim. Wydanie stosownego zaświadczenia rodziłoby skutki sprzeczne z zasadami polskiego porządku prawnego w RP.

W ocenie Sądu Rejonowego Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w postępowaniu poprzedzającym wydanie zaświadczenia, zgodnie z dyspozycją art. 71 ust. 1 ustawy a.s.c., nie jest organem uprawnionym do badania czy i z kim oraz gdzie wnioskodawczyni zamierza zawrzeć związek małżeński.

W ocenie Sądu Rejonowego zasadnym jest „jedynie sprawdzenie, czy wnioskodawczyni spełnia wymagane prawem przesłanki niezbędne dla zawarcia związku małżeńskiego” (k. 28).

Zdaniem Sądu Rejonowego A. M. jest obywatelem Polski i ma prawo żądać wydania takiego zaświadczenia bez motywowania swego wniosku. Sąd dodał, że nie dopatrywał się przeszkód z powodu, których wnioskodawczyni nie mogłaby zawrzeć małżeństwa. Jest ona osobą pełnoletnią, stanu cywilnego – panna, jest osobą zdrową i nie toczyło się wobec niej postępowanie o ubezwłasnowolnienie.

Sąd Rejonowy wskazał, że organ administracji publicznej nie może być organem oceniającym zasadność decyzji życiowych podejmowanych przez osoby, które zwracają się do urzędu o wydanie zaświadczenia umożliwiającego im zawarcie związku małżeńskiego. „Takie bowiem działanie organów administracji prowadziłoby do kuriozalnego w istocie wniosku, że organy administracji upoważnione są również do badania najbardziej osobistych zamiarów i intencji obywateli, co bez wątplenia nie dawałoby się pogodzić z istotą demokratycznego państwa prawnego, jakim zgodnie z art. 2 Konstytucji RP jest Rzeczypospolita Polska” (k. 28).

W ocenie Sądu niewydanie stosownego zaświadczenia wnioskodawczyni można uznać za akt dyskryminacji ze względu na orientację seksualną wnioskodawczyni, co w ocenie Sądu stanowi naruszenie art. 32 ust. 2 Konstytucji RP.

Dodatkowo Sąd nadmienił, że wnioskodawczyni wskazała, „że być może zamierza zamieszkać w W.. Zatem w przypadku osiedlenia się wraz z ewentualną partnerką za granicą skarżąca nie dochodziłaby uprawnień wynikających z art. 73 u.a.s.c., poza tym związek byłby związkiem partnerskim, a nie małżeństwem w rozumieniu polskich przepisów prawa” (k.28 verte).

Apelację od powyższego wyroku złożył Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego (k. 30).

Zaskarżonemu postanowieniu zarzucił naruszenie przepisów art. 71 ust 1 prawa o aktach stanu cywilnego w związku z art. 4§2 k.r.o. i §19 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 26 października 1998r., w sprawie szczegółowych zasad sporządzania aktów stanu cywilnego, sposobu prowadzenia ksiąg stanu cywilnego ich odpisów, zaświadczeń i protokołów (Dz. U. z dnia 07 listopada 1998r., nr. 136 poz. 884 ze zm), oraz art. 48 prawa prywatnego międzynarodowego i art. 1 k.r.o. i art. 18 Konstytucji RP. Nadto podniósł zarzut nieuprawnionego zarzucenia Kierownikowi USC pogwałcenia art. 32 ust. 2 Konstytucji RP.

Wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i oddalenie wniosku A. M..

W uzasadnieniu apelacji wskazał, iż Kierownik USC w postępowaniu poprzedzającym odmowę jakie są intencje wnioskodawczyni dotyczących zawarcia małżeństwa nie dokonywał oceny tej decyzji i życiowych zamiarów wnioskodawczyni. Dodał, że ta sfera okoliczności nie ma żadnego związku z oceną Kierownika USC o możliwości

wydania dokumentu z art. 71 ust. 1 Prawa o aktach stanu cywilnego. Dodał, że zgodnie z art. 48 prawa prywatnego międzynarodowego z 2011r., o możliwości prawnej zawarcia małżeństwa rozstrzyga w stosunku do każdej ze stron jej prawo ojczyznie z chwili zawarcia małżeństwa.

Wskazał, że przepisy k.r.o., jaki i Konstytucja RP wyraźnie określają, że w świetle polskiego prawa małżeństwo to związek mężczyzny i kobiety.

Nadmienił, że zgodnie ze standardami międzynarodowymi każde państwo jest w pełni kompetentne do określenia własnego rozumienia małżeństwa (art. 9 Karty Praw Podstawowych z 2000r.), a brak rejestracji związków osób tej samej płci jako małżeństw nie jest przejawem dyskryminacji na tle Konwencji o podstawowych prawach człowieka z 1950r. jak też tezy art. 5 i 6 wyroku (...) z 24 czerwca 2010r. w sprawie S. i K. przeciwko (...) oraz art. 12 Konwencji Rady Europy o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. Wskazał, że Unia Europejska nie posiada kompetencji w zakresie materialnego prawa rodzinnego.

### **Sąd Okręgowy zważył, co następuje:**

Apelacja zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy po przeanalizowaniu materiału dowodowego zebranego w aktach doszedł do przekonania, że Sąd Rejonowy naruszył między innymi przepis art. 18 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Nadto naruszył przepisy art. 71 ust. 1 prawa o aktach stanu cywilnego w związku z art. 1 oraz 4<sup>1</sup> §2 i art. 7 §2 k.r.o. i §19 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 26 października 1998r., w sprawie szczegółowych zasad sporządzania aktów stanu cywilnego, sposobu prowadzenia ksiąg stanu cywilnego ich odpisów, zaświadczeń i protokołów (Dz. U. z dnia 07 listopada 1998r., nr. 136 poz. 884 ze zm), oraz art. 48 prawa prywatnego międzynarodowego.

Nie sposób zgodzić się z argumentacją Sądu I instancji podaną w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia.

Sąd Rejonowy doszedł do przekonania, że A. M. jest obywatelką Polski i ma prawo żądać wydania zaświadczenia bez motywowania swego wniosku.

W tym miejscu Sąd wskazuje, że w omawianej sprawie nie ma żadnych wątpliwości, co do obywatelstwa wnioskodawczyni jak też tego, że wnioskodawczyni ma prawo (jak każdy inny obywatel), żądać wydania przedmiotowego zaświadczenia. Z tym, że aby wydać przedmiotowe zaświadczenie wnioskodawczyni winna spełnić określone przesłanki wynikające z przepisów obowiązujących w Polsce.

Dodatkowo Sąd wskazał, że „organ administracji publicznej nie może być organem oceniającym zasadność decyzji życiowych podejmowanych przez osoby, które zwracają się do urzędu o wydanie zaświadczenia umożliwiającego im zawarcie związku małżeńskiego. „Takie bowiem działanie organów administracji prowadziłoby do kuriozalnego w istocie wniosku, że organy administracji upoważnione są również do badania najbardziej osobistych zamiarów i intencji obywateli, co bez wątpienia nie dawałoby się pogodzić z istotą demokratycznego państwa prawnego, jakim jest art. 2 Konstytucji RP Rzeczypospolita Polska” (k. 28).

Na uwagę zasługuje fakt, że Kierownik USC wypełniał swoje obowiązki jakie nałożył na niego ustawodawca.

W ocenie Sądu Okręgowego postępowanie Kierownika było zgodne z art. 71 prawa o aktach stanu cywilnego jak i pozostałymi przywołanymi wyżej przepisami.

Zgodnie, z art. 71 a.s.c., obywatel polski lub zamieszkały w Polsce cudzoziemiec niemający obywatelstwa żadnego państwa zamierzający zawrzeć małżeństwo za granicą może otrzymać zaświadczenie stwierdzające, że zgodnie z **prawem polskim** może on zawrzeć małżeństwo.

Nadto „przed wydaniem zaświadczenia kierownik urzędu stanu cywilnego przeprowadzi postępowanie wyjaśniające w celu ustalenia czy w świetle prawa polskiego obywatel polski lub zamieszkały w Polsce „bezpiecznie”, zamierzający zawrzeć małżeństwo za granicą, może otrzymać zaświadczenie stwierdzające, że zgodnie **z prawem polskim** może on zawrzeć małżeństwo.

Osoba uprawniona uzyska takie zaświadczenie jeżeli spełnia warunki określone art. 10-15 k.r.o., a więc po ustaleniu spełnienia tych warunków na podstawie dokumentów stanu cywilnego złożonych kierownikowi USC oraz na podstawie złożonych zapewnień o których mowa w art. 54 ust. 1 pkt. 2, a także przedstawienia dokumentu stwierdzającego tożsamość.

**Zaświadczenie** poza danymi osobowymi strony oraz stwierdzeniem, że ma możliwość do zawarcia małżeństwa według jej prawa ojczystego, **powinno zawierać informację o osobie, z którą małżeństwo będzie zawarte. Zaświadczenie bowiem stwierdza możliwość prawną do zawarcia małżeństwa z konkretną osobą.**” (A. C., E. P.: Komentarz do prawa o aktach stanu cywilnego Warszawa 2011r., s. 227).

Zatem nie można zgodzić się z Sądem Rejonowym, że Kierownik USC badał „osobiste zamiary” wnioskodawczynie czy też wydając decyzję odmowną dyskryminował wnioskodawczynię z uwagi na jej „orientację seksualną.”

Sąd Rejonowy dodał, że organy administracyjne „takim działaniem” doprowadziłyby do „kuriozalnego” wniosku, że można naruszyć art. 2 Konstytucji RP jako państwa demokratycznego jak też art. 32 ust. 2 Konstytucji RP dotyczącego zakazu dyskryminacji.

Sąd Okręgowy wskazuje, że w przedmiotowej sprawie Kierownik USC nie dopuścił się naruszenia zasad demokratycznego państwa prawnego jak też nie dopuścił się naruszenia zasad dyskryminacji tylko rzetelnie wykonywał swoje obowiązki i wykazał, że posiada wiedzę odnośnie przepisów, które z racji sprawowanej funkcji winien znać.

W niniejszej sprawie Sąd wybiórczo powoływał się na przepisy Konstytucji RP z pełnym pominięciem art. 18 Konstytucji RP, zgodnie z którym **małżeństwo jako związek kobiety i mężczyzny, rodzina, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej.**

Polski system prawny nie ma charakteru common law. Zatem polski Sąd winien orzekać w oparciu o obowiązujące przepisy prawa i swymi orzeczeniami nie usiłować tworzyć precedensów.

Kolejną kwestia, którą Sąd podniósł w uzasadnieniu to „ewentualnie miejsce pobytu wnioskodawczynie i jej partnerki,” co do którego Sąd Rejonowy wskazał, że „wnioskodawczynie być może zamierza zamieszkać w W.. **Zatem w przypadku osiedlenia się wraz z ewentualną partnerką za granicą skarżąca nie dochodziłaby uprawnień wynikających z art. 73 u.a.s.c.,** poza tym związek byłby związkiem partnerskim, a nie małżeństwem w rozumieniu polskich przepisów prawa.”

Nie wiadomo na jakiej podstawie Sąd wywiódł takie przekonanie, że **skarżąca nie dochodziłaby uprawnień wynikających z art. 73 u.a.s.c.**

Trudno na tym etapie stwierdzić i przewidywać czy wnioskodawczynie dochodziłaby czy też nie dochodziłaby „na przyszłość uprawnień wynikających z art. 73 u.a.s.c.

Natomiast z całą pewnością należy stwierdzić, że wydanie zaświadczenia, o które zwróciła się wnioskodawczynie do polskiego USC poskutkowałoby wpisaniem związku małżeńskiego jaki pragnie zawrzeć wnioskodawczynie do polskich akt stanu cywilnego stosownie do art. 73 u.a.s.c., a zatem wywoływałoby takie same skutki prawne jak zawarcie małżeństwa między kobietą, a mężczyzną czyli nabyłaby wynikające z tego faktu uprawnienia i obowiązki.

Zatem i w tym miejscu nie można zgodzić się z Sądem Rejonowym, który w uzasadnieniu stwierdził, że związek wnioskodawczyni i jej partnerki „byłby związkiem partnerskim, a nie małżeństwem w rozumieniu polskich przepisów prawa.”

W ocenie Sądu Okręgowego oddalenie orzeczenia Sądu Rejonowego doprowadziłoby do precedensu, który doprowadziłby do obejścia prawa. Na powyższe Sąd Okręgowy nie mógł się zgodzić.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 §1 k.p.c. i 385 k.p.c, orzekł jak w sentencji.